

HODNOCENÍ VZDĚLÁVACÍCH STANDARDŮ A ŘÍZENÍ ŠKOLSTVÍ

Josef MALACH

Pedagogická fakulta Ostravské Univerzity, Ostrava

V rámci řešení grantového projektu MŠMT ČR "Rozvoj státní správy a samosprávy ve školství ČR" byl řešen také dílčí úkol, zabývající se problematikou vstupu vzdělávacích standardů do škol, jako regulátoru jejich činnosti, jež je podstatnou etapou jejich využívání vedle upřesňování jejich funkcí, zásad jejich tvorby, závaznosti a pravidel či kritérií jejich posuzování.

Pracovně byly vymezeny funkce standardů, neboť od nich se odvíjejí konkrétní činnosti školského managementu všech řídicích úrovní. Příspěvek je dokladem počátků práce na přípravě nezbytných opatření, které by usnadnily zavedení standardů do řízení školství. Za podstatné je nyní možno považovat tyto funkce standardů:

1. motivační (stimulační, seberegulační, aktivizační), 2. prognostické (selektivní, diferenciací), 3. verifikační a regulační, 4. informační a kooperativní.

Za východiska tvorby standardů považujeme tyto zásady:

1. mezinárodní úrovně, 2. relativní stability, 3. vědeckosti, 4. komplexnosti, 5. fundamentálnosti, 6. integrovanosti, 7. stupňovitosti, 8. objektivní a efektivní kontrolovatelnosti standardů.

V rámci řešení úkolu byly precizovány úkoly jednotlivých řídicích školských subjektů od MŠMT a ústřední školské inspekce, přes střední články až po školy a jednotlivé učitele ve vztahu k tvorbě, ověřování a postupnému zavádění standardů.

Pilotážním průzkumem bylo zjištěno, že:

- Většina respondentů se domnívá, že vzdělávací standardy přispějí ke zkvalitnění jejich řídicí práce, případně k objektivnějšímu posuzování výsledků ve vzdělávání. - Ve všech školách (na ČŠI) je patrný značný zájem o problematiku vzdělávacích standardů. - Učitelé postrádají více informací o pracích spojených s tvorbou standardů. - Pro potřebu škol je potřebné publikovat některá východiska tvorby standardů a stanovit reálnou etapizaci jejich experimentálního ověřování a následného plošného uplatnění.

Plná integrace vzdělávacích standardů do školské soustavy je reálnou v průběhu jednoho až tří let. Lze tedy s dostatečným předstihem zkoumat i otázky objektivního posuzování skutečných výchovných a vzdělávacích výsledků.

LITERATURA

- Malach, J.: Vzdělávací standardy a řízení školy. Referát na semináři "Řízení školství". Borovice 6.-8.10.1992.
- Malach, J.: Tworzenie standardów kształcenia a ich ocena. In: Edukacja w procesie przemian cywilizacyjnych i kulturowych. Opole, WSP 1993, s. 177-185.